

SBORNÍK
příspěvků z mezinárodní konference
Požární ochrana
2015

ISBN 978-80-7385-163-7
ISSN 1803-1803

Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství
www.spbi.cz, e-mail: spbi@spbi.cz

9. - 10. září 2015

Požární ochrana 2015

Sborník přednášek XXIV. ročníku mezinárodní konference

pod záštitou rektora

Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava

prof. Ing. Iva Vondráka, CSc.

a

generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR

brig. gen. Ing. Drahoslava Ryby

a

Českého národního výboru CTIF

© Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství

Nebyla provedena jazyková korektura

Za věcnou správnost jednotlivých příspěvků odpovídají autoři

Editor: doc. Dr. Ing. Michail Šenovský

ISBN 978-80-7385-163-7

ISSN 1803-1803

Obsah

Spoločný zásah hasičských jednotiek pri nehodách s hromadným postihnutím osôb v pohraničnej oblasti Rakúsko - Slovenská republika.....	1
Ballay Michal	
ПРОМЫШЛЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ОПАСНЫХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ОБЪЕКТОВ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА.....	4
Bencheci Mihai	
On the Correct Number and Arrangement of Point Smoke Detectors.....	7
Blagojevic Milan, Jevtic Radoje, Ristic Dejan	
FIRESAFE - Odezva stavebných konštrukcií na požár.....	12
Bradáčová Isabela, Netopilová Miroslava, Česelská Tereza	
Popis chování sprinklerových a vodních sprejových zařízení.....	16
Bursíková Petra, Vystrčil Václav, Suchý Ondřej	
СИСТЕМА ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА.....	21
Capra Mihail	
ПОЖАРНАЯ ТЕХНИКА В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА.....	25
Cerececea Mihail	
Законодательство Республики Молдовы об охране здоровья и безопасности труда.....	27
Cobushcean Ion	
Splodiny horenia vznikajúce pri požiaroch.....	30
Coneva Iveta	
Účinnosť požiarnotechnických zariadení - sprinklerov.....	34
Coneva Iveta	
Sprinklerové hasiace zariadenia.....	37
Coneva Iveta	
Metody identifikace a analýzy rizik používané ve finančním managementu.....	40
Černá Lenka	
Rádiové spojení složek IZS v rozsáhlých objektech.....	43
Daněk Libor	
Comparative Analysis of the Flow Characteristics of In-Line Foam Concentrate Inducers Z-2 Manufactured by the Different Producers.....	46
Drzymala Tomasz, Gałaj Jerzy, Binio Joanna	
Způsobilost výzkumných laboratoří k měření při experimentálních zkouškách a chemických analýzách v oblasti požární ochrany.....	53
Dvořák Otto	
Dodatočné zatepl'ovacie systémy z hľadiska ochrany pred požiarmi.....	56
Gašpercová Stanislava	
Zbytkový obsah toxických látok v zásahových oblecích.....	60
Haderka Jan, Thomitzek Adam	
Štúdium pôsobenia tepelného toku na celistvosť expandovaného polystyrénu.....	64
Harangozó Jozef, Balog Karol, Čekan Pavol	
Vliv pozice hořlavých povrchů stěn a stropu na rychlost uvolňování tepla ve virtuálním CFD modelu Room Corner Test.....	67
Hejtmánek Petr, Najmanová Hana, Pokorný Marek	
Explozní ochrana drtírny uhlí v Severočeských dolech.....	72
Herčík Marek	
Príspevok k hodnoteniu činiteľov ochrany objektov.....	76
Hofreiter Ladislav, Veľas Andrej	
Objektivizace hodnocení pracovní tepelné zátěže a psychické pohody hasičů v podmínkách simulace požáru v uzavřeném prostoru.....	81
Hora Jan, Veselý Tomáš, Žizka Jan, Dudáček Aleš, Bernatíková Šárka, Smrčka Pavel, Kučera Lukáš, Vítězník Martin	
Legislativní aspekty koordinačních funkčních zkoušek systémů požární bezpečnostních zařízení.....	89
Hošek Zdeněk	
Aplikačný potenciál vybranej informačnej podpory v ochrane osôb a majektu.....	91
Hromada Martin	
Vypínání elektrické energie při požárech a mimořádných událostech.....	95
Hrubý Michal, Kvarčák Miloš	
Objekty sociální sféry z pohledu požární ochrany a sociálních služeb.....	99
Chudová Dana, Růžicková Radana	
Odhad doby havarijního úniku CNG z osobního automobilu.....	103
Jahoda Milan, Ira Jiří, Kubečková Nicola Susanne	
Porovnání zásahových požárních automobilů - průzkumové šetření versus multikriteriální analýza.....	106
Jánošík Ladislav, Smolák Petr	
Elektronická dokumentace technických prostředků ve výbavě jednotek požární ochrany.....	110
Jánošík Ladislav, Zita Pavel	
Zabezpečení majetku kamerovými systémy a ochrana osobních údajů.....	114
Jursa Jaroslav	

Vliv počátečních podmínek na stanovení výbuchových charakteristik hořlavých plynů.....	117	Fire at an Illegal Dump Site for Cable Insulation and Plastics.....	182
Karl Jan, Buřičová Hana, Ševčík Libor		Milosevic Lidija, Krstic Ivan, Mihajlovic Emina, Djordjevic Amelija, Radosavljevic Jasmina	
Škody ako dôsledok požiarov a problematika ich kvantifikácie.....	121	GIS as a Platform for Fire Protection Management.....	186
Klučka Jozef		Misic Nikola, Pesic Dusica, Zigar Darko	
Alternativní adaptace virtuálních simulací pro podporu cvičení krizových štábů ORP v ČR.....	128	Metódy testovania retardérov horenia dreva.....	190
Kovářík František		Mitrenga Patrik	
Simulation of Accident Events of Liquid Methane Leakage by Programming Package ALOHA.....	131	Ekonomický dopad pro provozovatele technologií po stanovení PTCH.....	194
Krstic Ivan, Milosevic Lidija, Cvetkovic Marko, Veljkovic Dusan		Mokoš Ladislav, Polášková Miroslava	
Výsledky výzkumu a vývoje firmy VOP CZ, s.p. potencionálně využitelné u složek IZS.....	135	Taktické postupy hasenia lesných požiarov v horských oblastiach.....	197
Kuběna Ladislav		Monoši Mikuláš, Kapusniak Jaroslav	
FIRESAFE - Dynamika požáru.....	138	Vyslobodzovanie osôb - hydraulickým vyslobodzovacím zariadením v strojárskom podniku.....	201
Kučera Petr, Pavlík Tomáš, Pokorný Jiří, Šenovský Pavel		Monoši Mikuláš, Tanczos Petr, Tanczos Zoltán	
FIRESAFE - Certifikovaná metodika pro specifické posouzení vysoce rizikových podmínek požární bezpečnosti s využitím postupů požárního inženýrství.....	141	Hodnotenie veľkosti častíc a mikroskopie drevného prachu z hľadiska rizika výbuchu.....	204
Kučera Petr, Pokorný Jiří		Mračková Eva	
Problematika hodnocení rizik výbuchu u zařízení s hořlavými plyny pod tlakem.....	143	Hodnotenie dostupnosti miest na železničnej trati pomocou Saatyho metódy a prostriedkov GIS.....	208
Kulich Martin, Cáb Stanislav, Bernatík Aleš		Mulica Adrián, Bradáčová Isabela, Dobeš Pavel	
Nevyhovující realizace stavebních konstrukcí a rozvodů v nevýrobních objektech z požárního hlediska.....	147	Porovnávanie vlastností drevovláknitých dosiek na kónickom kalorimetri.....	213
Kupilík Václav		Müllerová Jana, Vácval Juraj	
Sebeobrana pro záchranné složky.....	152	FIRESAFE - Metody kvantifikace účinků výbuchů.....	216
Lapková Dora, Langerová Veronika, Maláník Zdeněk		Mynarz Miroslav	
Stanovení minimální iniciační energie na různých typech zkušebních zařízení.....	155	Evakuace osob na vertikálních složkách únikových cest.....	220
Lepík Petr, Mynarz Miroslav, Serafín Jiří		Najmanová Hana, Hornig Martin, Hejtmánek Petr	
Vliv podtlaku na maximální výbuchové parametry.....	160	Stanovení snadnosti zapálení interiérových textilií.....	225
Lepík Petr, Serafín Jiří, Mynarz Miroslav		Netopilová Miroslava, Kristek Filip	
Trendy v oblasti detektorů narušení.....	166	ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ ГРАЖДАНСКОЇ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА.....	228
Lukáš Luděk		Olaru Efim	
Problematika ohrožení elektrickým paralizérem.....	170	Bezpečná vzdialenosť dymovodov od drevených stavebných konštrukcií.....	232
Maláník Zdeněk, Lapková Dora		Olbríemek Juraj, Lišková Zuzana, Tkáč Ján	
Profilování cestujících na letišti.....	174	Špecifickosť chemickej dekontaminácie nebezpečnej látky podľa druhov materiálu.....	236
Maršálek Daniel		Orinčák Michal	
Problematika fotovoltaických elektráren.....	178	Power Outage 2015 - cvičení orgánů krizového řízení a složek integrovaného záchranného systému v Olomouckém kraji.....	243
Míchut Petr		Ošlejšek Petr, Hrubý Václav	

Kształcenia studentów w specjalności „Bezpieczeństwo i porządek publiczny”	246	Automatický hasiací systém do automobilov	302
Pączek Tomasz, Zaorski Maciej		Svetlík Jozef, Válek Roman	
Zkušenosti s novými zkušebními postupy prováděnými v laboratoři hořlavosti VVUÚ, a. s. v roce 2014 - zkoušení podpalovačů pevných paliv a kontejnerů pro přepravu airbagů	250	Testing the Safety Valves of a LPG System in a Car Fire	305
Papíková Monika, Starzyczny Petr		Szajewska Anna	
FIRESAFE - vybrané metody podrobného hodnocení požárně nebezpečného prostoru a odstupových vzdáleností	253	Stopy šíření požáru znatelné na karoseriích dopravních prostředků	308
Pavlík Tomáš		Šafránek Ondřej Sanža	
CFD model lokálního hašení požáru	256	Simulace chemisorpce par organických rozpouštědel a možnosti hašení aktivního uhlí v adsorbérech	311
Pechová Pavla, Garlík Bohumír		Ševčík Libor, Růžička Milan, Karl Jan	
Praktické zkušenosti s instalacemi protivýbuchové ochrany v jednotlivých typech průmyslů	261	Hodnocení vlivu extrémně vysokých teplot na vlastnosti stavebních materiálů	314
Pešák Miloš, Štroch Petr		Šimůnek Ivo, Rydval Milan	
FIRESAFE - Zásady evakuačních procesů a evakuační modely	265	Optimalizace vybavení požárních stanic výškovou technikou	317
Pokorný Jiří, Kučera Petr		Tajovský Martin, Kvarčák Miloš	
FIRESAFE - Statistické zdroje využitelné pro požárně inženýrské aplikace	268	Využití tlakovzdušné pěny pro hašení pevných látek v uzavřeném prostoru	321
Pokorný Jiří, Nanek Martin, Pliska Martin, Šlachta Zdeněk		Thomitzek Adam, Nekula Martin, Ondruch Jan, Chudová Dana, Vlček Vladimír	
Urban Planning and Fire Protection	271	Odstranění ropných látek za pomoci laboratorně připraveného adsorpčního hadu a druhotných surovin	324
Radosavljevic J., Milosevic L., Vukadinovic A., Ristic D., Petkovic A.		Trapl Alexandr, Heviánková Silvie	
Posúdenie vplyvu starnutia na vybrané vlastnosti penotvorných prísad	275	Využití CFD numerických simulací pro zjišťování místních výbušných koncentrací	329
Rantuch Peter, Martinka Jozef, Balog Karol, Zabáková Monika		Tulach Aleš, Mynarz Miroslav, Kozubková Milada	
Výstupy projektu SPOKRGIT	279	Metodyka kształcenia studentów w specjalności „Zarządzanie kryzysowe”	333
Rapant Petr, Kolejka Jaromír, Inspektor Tomáš, Orliková Lucie, Batelková Kateřina, Zapletalová Jana, Kirchner Karel, Krejčí Tomáš		Urbanek Andrzej, Rogowski Krzysztof	
Nové zkušební metody pro stanovení vlastností plyných hasiv používané na Technickém ústavu Požární ochrany - Praha	283	Uvedení vyhrazených elektrických zařízení do provozu	345
Růžička Milan, Bursíková Petra		Valta Miroslav, Maturová Jana	
Velorozměrová požární zkouška zateplení stěn dle ISO 13785- 2 a její návaznost na aktuální požadavky ČSN 73 0810	288	Horľavý prach vo farmaceutickom priemysle	349
Rydlo Pavel		Vandlíčková Miroslava	
Návrh kritérií kritičnosti prvků železniční dopravní infrastruktury	291	Účinnosť a spoľahlivosť elektrickej požiarnej signalizácie	352
Slivková Simona, Tašlová Johana, Novotný Petr		Vandlíčková Miroslava	
Methods of Measuring the Real Concentration of the Foaming Solution in Fixed Firefighting Foam Systems	295	Zákonné povinnosti pro zajištění bezpečnosti lakovacích kabin z hlediska nebezpečí požáru nebo výbuchu	354
Sobolewski Miroslaw, Król Bernard, Jakubiec Jakub, Gancarczyk Dominika		Veličková Eva	
		Osobní dohledový systém pro podporu výcviku a zvýšení bezpečnosti příslušníků a pracovníků složek IZS	358
		Veselý Tomáš, Smrčka Pavel, Kučera Lukáš, Vítězník Martin, Hon Zdeněk, Žižka Jan	

Softwarové zabezpečení výuky studentů SP ochrana obyvatelstva na FLKŘ UTB ve Zlíně.....	363
Vičar Dušan, Ulčíková Danuše, Rak Jakub	
Snižování hořlavosti EPS izolací.....	367
Vörös František	
Vývoj hasiva na bázi metakaolínu.....	371
Vystrčil Václav, Karl Jan, Ševčík Libor	
Carbon Monoxide Hazards in Residential Buildings.....	374
Woliński Marek	
Vývojové trendy protipožárních systémů v proudových stíhacích letounech Československa a České republiky od roku 1948.....	376
Zavila Ondřej, Chmelík Rudolf	
Simulation of Fire Radiative Heat Flux through Compartment Openings Using FDS.....	380
Zigar Darko, Pesic Dusica, Anghel Ion, Misic Nikola	
Tlakový účinok výbuchu nástražného výbušného systému a možnosti eliminácie následkov jeho pôsobenia.....	384
Zvaková Zuzana, Figuli Lucia	
Možnosti modelování simulovaných požárů v uzavřeném prostoru prováděných ve výcvikovém zařízení na plyná paliva ve Zbirohu.....	388
Žižka Jan, Bursíková Petra, Dudáček Aleš	
Popis prostředí základních výcvikových prostor výcvikového zařízení pro simulaci požáru v uzavřeném prostoru ve Zbirohu.....	393
Žižka Jan, Hora Jan, Dudáček Aleš	
Zkoušky požární odolnosti dílců tunelového ostění z lehkého betonu.....	399
Bradáčová Isabela, Kučera Petr, Dufek Jaroslav	
Experimental Study on Increasing Retention Time of Inert Gases by Changing the Composition of Mixture.....	404
Wnek Waldemar, Porowski Rafał, Kubica Przemysław	

Splodiny horenia vznikajúce pri požiaroch

The Combustion Products Resulting from the Fires

Ing. Iveta Coneva, Ph.D.

Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta bezpečnostného inžinierstva
Ul. 1. mája 32, 010 26 Žilina, Slovenská republika
iveta.coneva@fbi.uniza.sk

Abstrakt

Protipožiarne bezpečnosť sa realizuje v každom stavebnom objekte na základe platných právnych dokumentov v SR. Zvyšovanie úrovne ochrany pred požiarom stavieb aplikáciou vybraných protipožiarnych prvkov a zariadení vedie k minimalizovaniu pravdepodobnosti vzniku požiaru a jeho následkov v daných stavebných objektoch. Je taktiež nutné analyzovať efektívnosť vynakladaných finančných prostriedkov na protipožiarne opatrenia vedúce k zvyšovaniu protipožiarnej bezpečnosti stavieb. Úroveň protipožiarnej ochrany v rôznych stavebných budovách závisí od množstva faktorov, v nemalej miere aj od množstva a druhu horľavých vstupných surovín, materiálov a látok, medziproduktov a výstupných produktov, ktoré sa v nich skladujú a spracovávajú. Príspevok rieši problematiku splodín horenia, ktoré vznikajú pri požiaroch rôznych druhov látok a materiálov nachádzajúcich sa v jednotlivých stavebných objektoch na základe kategorizácie stavebných budov.

Kľúčové slová

Požiar; horľavý materiál; splodiny horenia; kategorizácia stavieb; druh priestoru; ekonomická efektívnosť; protipožiarne opatrenia.

Abstract

Fire safety is implemented in each building structure on the basis of existing legal instruments in Slovakia. Raising the level of fire protection engineering application of selected elements and fire equipment leads to minimizing the likelihood of fire and its consequences in the construction of the buildings. It is also necessary to analyze the effectiveness of funds for fire prevention measures leading to an increase in fire safety engineering. The level of fire protection in buildings of different building depends on many factors, not least also on the amount and type of flammable starting materials, the materials and ingredients, intermediate and output products which they are stored and processed. The contribution addresses the combustion gases arising from the fires of different species and materials contained in the individual buildings based on the categorization of construction of buildings.

Keywords

Fire; combustible material; combustion products; the categorization of buildings; kind of space; economic efficiency; fire protection measures.

Úvod

Cieľom projektu APVV-0727-12 s názvom: „Model na zvyšovanie ekonomickej efektívnosti protipožiarnych opatrení“ je dosiahnutie skvalitnenia, ale aj zjednodušenie hodnotenia ekonomickej efektívnosti protipožiarnych opatrení v jednotlivých stavebných objektoch, prostredníctvom prakticky využiteľného modelu. Aplikovanie získaných výsledkov z projektu do praxe povedie k zvýšeniu úrovne protipožiarnej bezpečnosti stavebných budov a k zlepšeniu využívania finančných prostriedkov potrebných na jej dosiahnutie [1]. Prvky a systémy protipožiarnej bezpečnosti musia byť realizované prakticky v každej stavbe,

sú vyžadované platnou legislatívou a ich primárnym cieľom je nielen ochrana zdravia, životov ľudí, ale aj materiálnych hodnôt pred požiarom. Úroveň protipožiarnej ochrany v budovách závisí od množstva faktorov, napr.: kategórie stavby, druhu priestoru, od množstva a druhu paliva (horľavých materiálov a látok, ktoré sa v nich nachádzajú), od podmienok, pri ktorých dochádza k požiaru, od množstva a druhu vznikajúcich emisií a mnohých ďalších. Požiare ako nežiaduce horenie sa výrazne podieľajú na náraste materiálnych škôd v rôznych oblastiach národného hospodárstva, to znamená aj v jednotlivých kategóriách stavebných objektov, na ohrození zdravia, životov zvierat a ľudí, na úmrtí zvierat a ľudí a taktiež na ohrození a škodách na životnom prostredí [2, 3].

1 Horľavé materiály v závislosti od kategórie stavby a tvorba emisií z nich

Vypracovaná kategorizácia stavieb (tab. 1) vychádza z rozdelenia podľa noriem STN 92 0201 -1 až 4 Požiarne bezpečnosť stavieb [4]. Kategorizácia stavieb je postavená na druhu prevádzkarne alebo priestoru. Základným predpokladom je, že spôsob využívania stavby (určenie druhu prevádzkarne alebo priestoru) je jedným zo základných faktorov určujúcich požiarne riziko. Každá kategória stavby, a to aj druh prevádzkarne a priestoru je možné spojiť s určitým typom paliva (druhom horľavých materiálov a látok), vybavením a zariadením stavby, ktoré sa v nej nachádzajú (tab. 1). Na základe dostupných informácií je možné takýmto spôsobom orientačne stanoviť základné parametre požiaru - rýchlosť nárastu, požiarne zaťaženie, charakter paliva, atď. Pre potreby projektu pri vytváraní požiarnej scenárov bolo potrebné vytvoriť zjednodušenú kategorizáciu stavieb na základe 12-tich kategórií (tab. 1). K jednotlivým kategóriám stavieb sa priradili zodpovedajúce a iba niektoré vybrané druhy prevádzkarní alebo priestoru podľa STN 920201 - PRÍLOHA - A [1] (tab. 1). V praxi sa v jednotlivých kategóriách stavieb, druhov prevádzkarní alebo priestorov nachádza rozdielne množstvo, rôznych typov horľavých, ale aj nehorľavých materiálov a látok (palivo) [1 - 4]. Na základe expertných odhadov, konzultácií s odborníkmi z výroby a nevýrobnej praxe, s odborníkmi z HaZZ MV SR je daný materiál zjednodušene rozdelený do troch základných kategórií a to: celulóza - C, plasty - P a chemikálie - CH (tab. 1). Dané rozdelenie je potrebné, nakoľko materiál, ktorý sa nachádza v stavbách výrazne ovplyvňuje nárast požiaru (tzv. α - koeficient nárastu požiaru, ktorý môže byť - pomalý, stredný, rýchly, ultra rýchly) [4]. V tab. 1 sa nachádza číselné percentuálne vyjadrenie zastúpenia materiálu v stavbe.

Pri vzniku a priebehu možných požiarov v jednotlivých kategóriách stavieb majú požiare väčšinou rozdielne parametre ako sú napr.: rýchlosť nárastu požiaru, požiarne zaťaženie, charakter paliva, množstvo paliva a mnohé iné. V praxi sa v stavebných objektoch nachádza množstvo rozličných druhov horľavého ale aj nehorľavého materiálu (paliva), ktoré je zjednodušene rozdelené do troch skupín: celulóza, plasty a chemikálie, pre potreby modelovania a ďalšieho výskumu pri riešení jednotlivých úloh v projekte (tab. 1). Pri požiaroch v stavbách sa uvoľňuje množstvo splodín horenia (emisií), rozdielneho zloženia, skupenstva a fyzikálno-chemických vlastností, ktoré závisia najmä od druhu a množstva horľavého materiálu, ale aj od podmienok, pri ktorých požiar (alebo horenie) prebieha (tab. 1). V tab. 1 sa nachádza číselné percentuálne vyjadrenie tvorby emisií v závislosti od materiálu (napr.: C - celulóza, P - plasty, CH - chemikálie), ktorý sa nachádza v stavbe, od druhu prevádzkarne alebo priestoru a od kategorizácie stavieb (tab. 1). Množstvo a druh splodín horenia (emisií)

(tab. 1, 2) úzko súvisí s intenzitou požiaru, s množstvom a druhom horľavého materiálu, od spôsobu uskladnenia horľavého materiálu, ale aj od dostatočného prístupu oxidačného prostriedku (väčšinou vzduch), od intenzity iniciačného zdroja (zdroja zapálenia) a od mnohých iných faktorov [1 - 4]. Na základe expertných odhadov a odbornovo-vedeckej literatúry možno predpokladať, že najväčšie nebezpečenstvo z pohľadu tvorby emisií a ich následných dopadov na zdravie a životy ľudí, na životné prostredie predstavujú nasledujúce materiály: chemikálie, menej plasty a najmenej celulóza (tab. 1, 2) [5 - 8].

Dominantnými splodinami horenia pri požiaroch celulózy, plastov a chemikálií sú nasledovné zlúčeniny (tab. 2) [5 - 8, 11 - 15]:

Celulózových látok sú: CO, CO₂, aldehydy, C - popol (tuhý uhlíkatý zvyšok do 10 - 20 %).

Plastov sú: CO, CO₂, HCN, NH₃, halogénvodíky najmä HCl, fosgén, oxidy dusíka: NO, NO₂, SO₂, H₂S - sírovodík (sulfán), P₂O₅ - oxid fosforečný (oxidy fosforu), PH₃ - fosforovodík (fosfán), C - popol (tuhý uhlíkatý zvyšok (sadze) do 5 - 7 %).

Tab. 1 Zastúpenie horľavého materiálu v stavbe a tvorba emisií v závislosti od materiálu na základe kategorizácie stavieb a druhov prevádzkarní alebo priestoru [1 - 4]

Por. číslo	Kategorizácia stavieb	Klasifikácia podľa α-koefficient nárastu požiaru	Vybrané druhy prevádzkarní alebo priestoru	Zastúpenie materiálu v stavbe			Najnebezpečnejší materiál z pohľadu emisií		
				C [%]	P [%]	CH [%]	C [%]	P [%]	CH [%]
1.	Administratív-ne budovy	Stredný	kancelárie, spisovne, zasadačky, vstupné, haly, chodby	90	10	0	80	20	0
2.	Budovy pre vzdelávanie	Stredný	učebne, posluchárne, archívy, spoločné šatne	80	20	0	70	30	0
3.	Rekreačné budovy	Rýchly	hľadisko, kino, koncertné siene, výstavy, múzeá, kostoly	60	40	0	50	50	0
4.	Budovy v zdravotníctve	Stredný	lôžkové izby, čakárne, lekárne, masáže a rehabilitačné miestnosti	50	50	0	50	50	0
5.	Budovy pre obchod	Rýchly	sklo, mäso, potraviny, hračky, textil, odev, drogeria, hudobniny	30	40	30	20	50	30
6.	Budovy pre spoločné ubytovanie a rekreáciu	Stredný	recepce, haly, chodby, kaviarne, nočné kluby, bufety, výčapy	40	55	5	20	70	10
7.	Budovy pre sociálne zabezpečenie	Rýchly	domovy pre dôchodcov	40	55	5	30	60	10
8.	Budovy priemyslu	Stredný	textilný, odevný, strojársky, chemický, elektrotechnický priemysel	20	40	40	10	50	40
9.	Budovy pre dopravu	Stredný	čakárne, úschovy batožín, vstupné haly, chodby, priechody	80	20	0	70	30	0
10.	Budovy pre poľnohospodárstvo	Ultra rýchly	sklady, stajne, kôlne, sušiarne, výrobné kfmých zmesí	90	10	0	80	20	0
11.	Budovy pre skladovanie	Ultra rýchly	sklady priemyselné	35	35	30	30	30	40
12.	Bytový fond domový	Rýchly	bytové domy, rodinné domy	45	45	10	45	50	5

Vysvetlenie: C - celulóza, P - plasty, CH - chemikálie

2 Emisie - splodiny horenia vznikajúce pri požiaroch

Pri požiaroch prvotnou príčinou usmrtenia býva pôsobenie vysokých teplôt na ľudský organizmus, druhou najčastejšie sa vyskytujúcou je otrava toxickými splodinami horenia - emisiami a nedostatok kyslíka. Druh, množstvo a zloženie splodín horenia závisia od druhu a množstva horľavého materiálu a podmienok priebehu požiaru napr.: teploty požiaru, množstva kyslíka, rýchlosti spaľovania a mnohých iných. Počas jednotlivých fáz požiaru vzniká meniaci sa plyná zmes toxických a netoxických splodín horenia, vzniká dym, znižuje sa koncentrácia kyslíka vo vzduchu, zhoršuje sa viditeľnosť, znižuje sa orientačná schopnosť ľudí (napr.: pri evakuácii), potláča sa schopnosť reálne uvažovať, čo často vedie k vzniku paniky. Najväčšie nebezpečenstvo pri požiaroch hrozí v uzavretých priestoroch, v rôznych kategóriách stavieb, budovách, v rôznych druhoch prevádzkarní a priestorov, všade tam, kde sa tvorí množstvo dymu, ktoré obsahuje širokú škálu toxických emisií (splodín horenia) (tab. 2) [5 - 11]. Na základe odbornovo-vedeckej literatúry pri požiaroch v rôznych kategóriách stavieb vznikajú pri horení horľavých materiálov (napr.: C - celulóza, P - plasty, CH - chemikálie) nasledovné toxické splodiny horenia (emisie) (tab. 2) [5 - 8, 11 - 15].

Chemikálií sú: CO, CO₂, HCN, NH₃, halogénvodíky najmä HCl, fosgén, oxidy dusíka- NO, NO₂, SO₂, H₂S- sírovodík (sulfán), P₂O₅ - oxid fosforečný (oxidy fosforu), PH₃ - fosforovodík (fosfán), C - popol (tuhý uhlíkatý zvyšok (sadze) do 2 - 4 %).

Záver

Pri požiaroch v uzavretých stavbách, prevádzkach a priestoroch vzniká široké spektrum nebezpečných toxických splodín horenia, ktoré pôsobia najčastejšie vo forme dymu alebo toxických plynov. Z hľadiska tvorby dymu a toxicity splodín horenia sú najnebezpečnejšie chemikálie, nasledujú ich plasty, kde najviac nebezpečné sú syntetické polyméry ako polystyrén, polyvinylchlorid, akrylobutadiénstyrénové kopolyméry alebo guma. Pri horení prírodných polymérov napr.: dreva, obilovín a iných tvorba dymu silne závisí od spôsobu horenia a nadbytku vzduchu. Celulózové materiály (prírodné polyméry napr.: drevo, papier, ľan, bavlna a iné) sú z požiarneho hľadiska relatívne najbezpečnejšie v porovnaní s plastmi a chemikáliami. V prípade požiarov najčastejšími dominantnými škodlivými látkami sú: oxid uhoľnatý, oxid uhličitý, kyanovodík, chlorovodík a formaldehyd. Zvýšený výskyt iných nebezpečných látok s toxickými účinkami (tab. 2) sa môžu vyskytovať pri požiaroch veľkého množstva

Tab. 2 Splodiny horenia (emisie) - toxické produkty vznikajúce pri požiari materiálov a látok [5 - 8, 11 - 15]

Materiál v stavbe	Splodiny horenia
Všetky látky obsahujúce uhlík - to znamená látky obsahujúce celulózu - C, plasty - P aj mnohé chemikálie-CH (napr.: ropné produkty - napr. benzín, nafta, motorové oleje, organické kyseliny, organické alkoholy, karboxylové kyseliny, estery, lepidlá, zmáčadlá a iné)	CO - oxid uhoľnatý CO ₂ - oxid uhličitý
Polyuretány, celuloid, vlna, hodváb, plasty obsahujúce dusík-polyamid, polyakrilonitril, polyuretány	NO - oxid dusnatý NO ₂ - oxid dusičitý HCN - kyanovodík NH ₃ - amoniak
Celulóзовé materiály a ich deriváty, umelý hodváb, nylon, polyestery	HCOOH - kyselina mravčia CH ₃ COOH - kyselina octová množstvo CO ₂ , CO, alkoholy, formaldehyd, aldehydy, ketóny - acetón, metán a iné nižšie členy homologických rád alkánov, alkenov, alkinov- acetylén (nerozvetvených uhl'ovodíkov), rozvetvené a aromatické uhl'ovodíky- najmä benzén, - fenol (aromatický alkohol)
Papier, drevo, guma- kaučuky, tioly	aldehydy, propenál-akroleín (aldehyd) SO ₂ - oxid siričitý
PVC, retardované plasty, polyméry halogenizované - chlórplasty	Halogénvodíky HF - fluórovodík HCl - chlórrovodík HBr - brórovodík Halogénkyseliny (vodné roztoky halogénvodíkov) - fosgén (dichlorid kyseliny uhličitej)
Melamin, melaminové živice, polyamid, nylon močovinoformaldehydové živice	NH ₃ - amoniak (čpavok)
Fenolformaldehydové živice, drevo, polyamid, polyester	CH ₃ CHO - acetaldehyd HCHO - formaldehyd - fenol (aromatický alkohol)
Polystyrén	Alifatické nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky C ₂ - C ₇ , fenyl substituované C ₃ - C ₆ , diény C ₃ - C ₅ , aromatické uhl'ovodíky: C ₆ H ₆ - benzén, toluén, etylbenzén, propyl (izopropyl-)benzén, styren a jeho oligoméry, α a β - metylstyren, allylbenzén, xylény, inden, polycyklické kondenzované aromatické uhl'ovodíky: naftalén, acenaftylén, fenantren, pyren, benzo-furan alkoholy alifatické aj aromatické: metanol, fenol, benzylalkohol aldehydy: formaldehyd, acetaldehyd, akroleín, benzaldehyd, ketóny: acetón, acetofenón metylalkylketóny, karboxylové kyseliny: kyselina benzoová
Polyetylén	Alifatické nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky s lineárnym aj rozvetveným reťazcom C ₁ - C ₁₈ (najmä C ₂ - C ₇), diény C ₃ - C ₆ , cyklohexán, benzén, toluén, etylbenzén, naftalén, antracén, fenantren (pri vysokých teplotách), aldehydy C ₁ - C ₁₅ (najmä C ₂ - C ₇), akroleín, ketóny C ₃ - C ₆ , karboxylové (karbonové) kyseliny C ₁ - C ₃
Polypropylén	Alifatické nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky (najmä C ₂ - C ₉), diény C ₄ - C ₈ , cyklopentadién, benzén, toluén, xylény, styren, inden, naftalén, acetaldehyd, akroleín, benzaldehyd, acetón, metylalkylketóny
Polyvinylchlorid	Alifatické nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky (najmä C ₂ - C ₆), cyklické uhl'ovodíky C ₅ - C ₆ a ich deriváty, benzén, toluén, divinyl benzén, inden, naftalén, acenaftylén, chl'orované alifatické a aromatické uhl'ovodíky, acetofenón, benzo-furan, dioxán
Polyamidy	Alifatické nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky C ₁ - C ₁₀ , diény C ₄ - C ₁₀ , cyklické uhl'ovodíky C ₅ - C ₇ , benzén, toluén, etanol, butanol, fenol, krezoly, acetón, cyklopentanón, cyklohexanón, Laktamy C ₆ - C ₈ , amoniak, hexylamin, hexametyléndiamín, kyanovodík, acetonitril, adiponitril, diazometán, piridín
Polyuretány	Alifatické nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky C ₁ - C ₅ , benzén, toluén, etylbenzén, styren, xylény, metanol, propanol, formaldehyd, acetaldehyd, propionaldehyd, butyraldehyd, akroleín, acetón, metyletylketón, kyselina octová, anilín, toluidín, difenylamin, fenyléndiamín, amoniak, kyanovodík, benzonitril, toluénizokyanát, oxidy dusíka
Tuky a oleje rastlinné a živočíšne	Akroleín, propenal a iné nenasýtené aldehydy

plastov, priemyselných hnojív, skladov nebezpečných látok, skladov horľavých látok a priemyselných, technologických zariadení a prevádzok (napr.: nábytkársky priemysel, výroba celulózy, papierenský priemysel, výroba farieb, lakov a riedidiel a iné) [5 - 15].

„Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-0727-12.“

„This work was supported by the Slovak Research and Development Agency under the contract No. APVV-0727-12.“

Použitá literatúra

- [1] PROJEKT číslo APVV-0000-12 s názvom (2013-2016): „Model na zvyšovanie ekonomickej efektívnosti protipožiarnych opatrení“.
- [2] Zákona č. 314/2001 Z.z. O ochrane pred požiarmi
- [3] Vyhlášky č. 94/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

- [4] STN 92 0201- 1 až 4 Požiarna bezpečnosť stavieb.
- [5] Orliková, K.; Štroch, P.: *Chémie procesov hoření*. Edice SPBI SPEKTRUM 18, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 1999, ISBN 80-86111-39-3.
- [6] Masařík, I.: *Plasty a jejich požární nebezpečí*. Edice SPBI SPEKTRUM 31, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 1999, ISBN 80-86634-16-7.
- [7] Kačíková, D.; Netopilová, M.; Osvald, A.: *Drevo a jeho termická degradácia*. Edice SPBI SPEKTRUM 45, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006, ISBN 80-86634-78-7.
- [8] Steinleitner, H.D. a kol.: *Požárně a bezpečnostně technické charakteristické hodnoty nebezpečných látek*, Svaz PO ČSSR, Praha 1990.
- [9] Balog, K.; Bartlová, I.: *Základy toxikologie*. Edice SPBI SPEKTRUM 15, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 1998. ISBN 808611129-6.
- [10] Šenovský, M.; Balog, K.; Hanuška, Z.; Šenovský, P.: *Nebezpečné látky II*. Edice SPBI SPEKTRUM 36, Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. ISBN 80-86634-47-7.
- [11] Tureková, I.; Bábelová, E. 2003: Nebezpečenstvá požiarov. In: *FIRECO 2003: zborník prednášok: V. medzinárodná konferencia*, Trenčín 24.-25. mája 2003, str. 183 -186.
- [12] Balog, K. 1982: Požiarne nebezpečenstvo plastov používaných v stavebníctve. In: *Horľavosť materiálov a nebezpečné pôsobenie splodín horenia*. MV a ŽP SR a SŠP Bratislava, 1982.
- [13] Zachar, M.; Majlingová, A.; Martinka, J.; Xu, Q.; Balog, K.; Dibdiaková, J.; Poledňák, P.; Rybakowski, M. 2014: *Impact of oak wood ageing on the heat release rate and the yield of carbon monoxide during fire*. European journal of environmental and safety sciences: scientific journal of the European Science and Research Institute and the Association of Fire Engineering. 2014. zv. Vol. 2, č. issue 1, s. 1 - 4. ISSN 1339-472X.
- [14] Orémusová, E. 2009: Porovnanie kyslíkového čísla vybraných čalúnnických poťahových textílií na báze chemických vlákien. Zvolen: 2009. In: *Delta*. Ročník III., číslo 5. ISSN 1337-0863.
- [15] Marková, I.: *Hodnotenie horľavosti látok uplatňujúcich sa v izolačnej alebo tvarovej vrstve čalúneného výrobku*. Čalúnnické dni 2004. TU vo Zvolene, s. 16-20. ISBN 80-288-1316-8.